حبیب الرحمن رحیمی ۲۰۲۲/۰۸/۲۵

پیژندنه

د کپتان تورنر تصمیم

د ۱۹۱۵ کال د مې د میاشتې په لومړۍ نېټه د شنبې ورځې په نیمایي کې د منهاټن په څنګ کې د ارام۵۴ لنګر څخه د هوډمن سیند کې په سمندري کرښه باندې د انګلستان لېورپول ته حرکت وکړ، له ۱۹۵۹ تنو مسافرینو او د بېړۍ د سنبال چاریو په ګډون دوی ته د ډوبېدو هېڅ شک نه پیدا کېدو ځکه چې دا وخت سمندري څپې کمزورې وې.

لویه برتانیه د جرمني سره په لومړۍ نړیواله جګړه کې ښکېله وه ؛ کومه چې تېر اوړی رامنځ ته شوې وه او په دې وروستیو کې جرمني د انګلستان اړوند جزیرو ته د رسېدو په اړه اعلامیه خپره کړې وه؛ نو له همدې مخې د نوموړې بېړۍ لار په همدې مسیر باندې وه او څو اونۍ وړاندې یې تلل پلان شوي وو ، په امریکا کې د جرمني سفارت په ځلونو په امریکایي ورځپاڼو کې له مخکې د اوبو د ننوتو په اړه خبرداری ورکړی وو ((هر څوک چې د لویې برتانیې او متحدینو په بېړیو کې نوموړیو اوبو ته ننوتل په خطر کې دي .))

تر اوسه کم شمېر مسافرین له خپل سفر څخه تېر شوي وو، له دې ټولوسره دوه سوه میله د اوقیانوس اطلس هغه غاړه وړاندې پرته له کومې پېښې مخکې ولاړه ، دا په نړۍ کې یو له چټکو او لویو بېړیو څخه وه چې د بې سیمه تلګراف لرونکې وه او د ژوندانه د ساتلو لپاره غوره بېړۍ (په دې برخه کې د تیتانیک د زده کړو څخه په مننې ، کومه چې درې کاله مخکې غرقه شوې وه ، شاید دابه د بېړۍ په سوارلۍ کې ډېره مهمه وه او دا به د یو له مهمو دوو کسانو څخه چې په بحري ناوړه صنعت کې اته پنځوس کلن سره له وړتیا ویلیم توماس تورنر د بېړیو د بادۍ خوندیتوب کې دویم کس د تقدیرولو وړ دی .))

نوموړې بېړۍ په اتلانتیک سمندر کې پنځه ورځې پرته له پېښې مزل وکړ. مګر د مې په شپږمه په ریښتني بڼه د ایرلنډ سواحلو ته ورسېده ،تورنر د جرمني د اوبتلونو یا بېړیو څخه کومې چې په سیمه کې مسقرې وې ؛خبر ترلاسه کړ ، ډېر زر یې د بېړۍ غولۍ پرېښود او پر پله ودرېد،؛ تر څو هر څه په خپلو سترګو وګوري او بېړنی تصمیم ونیسي.

د مې په اوومه د جمعې د ورځې په سهار سله میله له ساحل څخه وړاندې په کرښه ؛ یو پلن ګرد میشت شوې وو . تورنر د بېړۍ چټکتیا له یوویشتو ناټو څخه پنځلسو ناټو ته راښکته کړه ، په غرمه کې دا ګرد را پورته شوی وو او تورنر د ترانګو د واټن څخه څارګري کولی شوی، اسمان صاف وو او اوبه ارامې وې.

اګر چې د ماسپښین په یوه بجه کپتان او سنبال چاري نه پوهېدل چې دوی د جرمني د اوبتل د بولندوی والتر سیوجر له خوا بېړۍ تر څار لاندې نیول کیږي . په راتلونکې ساعت کې تورنر دوه ګونګ تصمیمونه ونیول : لومړۍ هغه د بېړۍ سرعت تر اتلسو ناټو ته زیات کړ که څه هم یې تر ټولو لوړه چټکتیا یوویشت ناټ وه، دوی لید غږ وو ، اوبه په ځای ولاړې وې ، هغه پوهېدو چې اوبتلونه به تر اوبو لاندې حرکت لري . هغه سوارلۍ ته ډاډ ورکړ چې په چټک سرعت به وکولای شي؛ چې دوی اوبتل له حملې څخه خلاص شي ، ځکه چې په دې لار دا تر ټولو لوړ سرعت وو. دویم ، ماسپښین ۱:۴۵ بجو په شاوخوا د امر مطابق خپل موقیعت محاسبه کړ ،تورنر هغه څه وکول کوم چې د ته((د زغم څلور نقطې)) مانور ویل شوي وو ، څلویښت دقیقې وخت یې ونیو ،نسبتا ساده مانور زغم ته چې

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلیکنې د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په ځیر و لولئ

کوم چې یوازې پنځه دقیقې وخت یې نیولی شوای .تورنر بېړۍ چلونه په مستقیمه کرښه پرته له کږو وړو لارې کومې چې غوره لارې وې او له اوبتل څخه یې تېښته کولی شوای او له سمندري توغندیو یې ځان ژوندی را ایستل شوی
سمندریز توغندي د ستورې تختې اړخ مات مات کړ، یو لوی سوری یې په کې وکړ ،د اوبو شیندونکي د ماسپښین ۲:۱۰ د جرمني توغندي فوارې پیل شوې ،باران وسایل اوهغه برخې چې د غولې په برخه کې یې شتون درلود خرابې کړلې . څودقیقې وروسته د یوه حمام سیلاب رامنځ ته شوی وو تر دې چې دا تراژیدکه واراني د دویمې چاودنې وه، تورنر هسکنی تختې ته ضربه ورکړې وه، مسافرینو چیغې وهلې او د ژغورنې په موخه یې د ژوند ژغورنې د کښتیو غوښتنه کوله تر د چې یوازې اتلس دقیقې له پېښې وروسته بېړۍ په نوموړې اړخ واوښته او ډوبه شوه.

شواهد د دې ښودنه کوي چې په کره ډول د اوبتلونو د بولندوی" شویګر" لخوا منځ تللې ده او نوموړي" لستونیا " ډوبه کړې ده.

وخت هرڅه نه دی.بلکې یواخې څه دی.
مېلز ډېوس

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکاری ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلیکنې د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په ځیر و لولئ